Aan alle colleges van Burgemeester en Wethouders in Nederland

VluchtelingenWerk Nederland
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
fcandel@vluchtelingenwerk.nl

Datum 7 juli 2022

Betreft **Juridische procedure om impasse in asielopvang te doorbreken**

Geachte leden van het college van B&W,

Namens VluchtelingenWerk Nederland informeer ik u graag over de door ons gezette stap om de Staat der Nederlanden en het COA formeel aansprakelijk te stellen voor de ontstane crisis rond de opvang van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland.

Door een structureel tekort aan opvangplekken verblijven duizenden asielzoekers nu in (crisis-)noodopvanglocaties, waar de leefomstandigheden vaak door de humanitaire ondergrens zakken en (langdurig) verblijf schadelijk is, met name voor kinderen en andere kwetsbare groepen. Intussen is het elke dag weer de vraag of er voldoende opvangplekken zijn waar vluchtelingen de nacht kunnen doorbrengen. Als het Rijk er niet in slaagt de opvang van asielzoekers aan de wettelijke minimumnormen te laten voldoen, ziet VluchtelingenWerk Nederland geen andere weg dan om dit via de rechter af te dwingen.

Het is niet voor het eerst dat vluchtelingen in geïmproviseerde noodopvanglocaties moeten wonen. Maar in tegenstelling tot eerdere opvangcrises is de oorzaak ditmaal niet een uitzonderlijk hoog aantal asielverzoeken. Onlangs concludeerden de ACVZ en de Raad voor het Openbaar Bestuur nog, dat het kabinet de opvangcrisis zelf heeft veroorzaakt door bezuinigingen en het sluiten van AZC's.

Een uitspraak van de rechter kan helpen deze bestuurlijke impasse te doorbreken. Er zijn tal van oplossingen aangedragen voor het tekort aan opvangplekken, maar door de patstelling tussen het Rijk en de gemeenten ontbreekt de daadkracht om dit probleem structureel op te lossen. Veel aangeboden opvangplekken zijn ook tijdelijk van aard, waardoor het probleem slechts opschuift. Het laatste akkoord tussen het Rijk en gemeenten werd door gemeenten zelf als 'fragiel' omschreven, waaruit weinig vertrouwen spreekt. Een wet waarmee het Rijk geschikte opvanglocaties kan aanwijzen kan tot een doorbraak leiden, maar zou op zijn vroegst pas in 2023 in werking kunnen treden. Intussen kan het elke avond zover zijn dat asielzoekers op straat belanden – deze situatie mag niet langer duren.

Gedocumenteerde waarschuwingen en adviezen zijn jarenlang in de wind geslagen. Deze crisis was te voorkomen, en is daarom juridisch verwijtbaar. Bovendien ontbreekt ieder zicht op een uitweg en een structurele oplossing voor de langere termijn. Mensen op de vlucht voor oorlog of vervolging moeten fatsoenlijk worden opgevangen. En de medewerkers die hiervoor verantwoordelijk zijn moeten daartoe in staat worden gesteld. Wij hebben er geen vertrouwen in dat deze crisis via de ingeslagen politieke weg wordt opgelost en daarom zien wij – spijtig

genoeg – geen andere optie dan uiteindelijk de rechter te vragen hierover een uitspraak te doen.

Wij beseffen dat er veel wordt gevraagd van de gemeenten. Om de humaniteit terug te brengen in het Nederlandse asielbeleid hebben we u als gemeentebestuurder nodig. Om pal te staan voor de rechten van mensen die oorlog en geweld ontvluchten, en solidair te zijn met gemeenten in Nederland die al jarenlang een bijdrage leveren. Wij hopen dat een eventuele uitspraak van de rechter ook voor u een steun in de rug kan zijn om dit verhaal te vertellen in uw gemeente. Het kan toch niet zo zijn dat Nederland vluchtelingen de rug toekeert omdat bestuurslagen het niet eens kunnen worden over de opvang?

VluchtelingenWerk Nederland is en blijft graag met alle betrokken partijen in gesprek over oplossingen voor de thans bestaande crisis in de opvang.

Met vriendelijke groet,

Frank Candel
Voorzitter Raad van Bestuur VluchtelingenWerk Nederland